

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет управління фінансами та бізнесу

Затверджено
На засіданні приймальної комісії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
_____ 20__ р. (протокол № __)

Ректор
_____ В.П. Мельник

ПРОГРАМА
Фахового вступного випробування
для здобуття
освітнього ступеня магістра

спеціальності
071 “Облік і оподаткування”

Затверджено
На засіданні Вченої ради факультету
управління фінансами та бізнесу
Львівського національного університету
імені Івана Франка
29.02.2016 р. (протокол № 3/1)

Заступник голови Вченої ради
_____ Н.С. Ситник

Анотація

Прийом абітурієнтів, які мають диплом бакалавра (спеціаліста) для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю “Облік і оподаткування” проводиться за результатами фахових вступних випробувань.

Вони відбуватимуться у формі тестування з дисциплін циклу професійної підготовки: “Бухгалтерський облік (загальна теорія)”, “Аудит”, “Аналіз господарської діяльності”, “Управлінський облік”, “Фінансовий облік”, “Облік і звітність в оподаткуванні”, “Звітність підприємства”.

Розділ 1. Бухгалтерський облік

1.1. Бухгалтерський облік (загальна теорія)

Тема 1. Господарський облік, його сутність і характеристика

Загальні відомості про господарський облік та його суть. Еволюція господарського обліку. Історична обумовленість господарського обліку, залежність його цілей, задач і змісту від господарського механізму.

Вимірники, що застосовуються в обліку, їх характеристика. Види господарського обліку. Суть і зміст оперативного-технічного, статистичного і бухгалтерського обліку. Особливості і сфера застосування кожного виду обліку.

Місце бухгалтерського обліку в єдиній системі народногосподарського обліку. Вимоги до бухгалтерського обліку, його функції та завдання. Види бухгалтерського обліку. Суть і зміст фінансового і внутрішньогосподарського (управлінського) обліку.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

Предмет бухгалтерського обліку та його важливіші об'єкти. Класифікація активів, капіталу, зобов'язань підприємства. Метод бухгалтерського обліку. Основні елементи методу бухгалтерського обліку: документація і інвентаризація, рахунки і подвійний запис, оцінка і калькуляція, баланс і звітність.

Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їх використання на підприємстві

Характеристика основних методичних прийомів бухгалтерського обліку. Суть методичних прийомів бухгалтерського обліку. Використання методичних прийомів бухгалтерського обліку на підприємстві.

Тема 4. Бухгалтерський баланс

Поняття бухгалтерського балансу. Бухгалтерський баланс як засіб узагальненого відображення активів, капіталу, зобов'язань підприємства. Побудова і зміст балансу: актив і пасив, розділи балансу, статті балансу. Тотожність активу і пасиву бухгалтерського балансу та її обґрунтування. Валюта балансу, періодичність його складання та подання. Значення балансу. Типи господарських операцій та зміни в балансі, викликані господарськими операціями.

Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Рахунки бухгалтерського обліку, їх призначення. Побудова рахунків. Активні, пасивні, активно-пасивні рахунки, їх структура. Порядок відображення господарських операцій на рахунках та визначення оборотів і сальдо. Взаємозв'язок між рахунками і балансом. Подвійний запис і його контрольне значення. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські записи: прості, складні. Хронологічний і систематичний записи господарських операцій на рахунках. План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкція про застосування Плану рахунків, їх призначення, зміст та характеристика. Синтетичний та аналітичний облік. Взаємозв'язок між рахунками синтетичного і аналітичного обліку. Оборотні відомості за синтетичними і аналітичними рахунками. Поняття про класифікацію рахунків бухгалтерського обліку та її призначення. Класифікація рахунків за їх економічним змістом, за призначенням та структурою.

Тема 6. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку

Поняття про бухгалтерські документи. Значення документів, реквізити документів. Класифікація документів. Вимоги щодо первинної документації.

Бухгалтерська обробка документів. Уніфікація і стандартизація бухгалтерських документів. Документообіг та його організація. Зберігання документів.

Інвентаризація в системі бухгалтерського обліку. Нормативне регламентування інвентаризації. Види інвентаризації. Порядок проведення інвентаризації та відображення в обліку її результатів. Техніка і форми бухгалтерського обліку.

Тема 7. Оцінювання та калькуляція в системі бухгалтерського обліку

Оцінка як елемент методу бухгалтерського обліку. Економічна суть вартісного виміру і його значення. Оцінка господарських засобів: мета, принципи, методи, вимоги. Діючий порядок оцінки важливіших видів засобів підприємства. Калькуляція як спосіб групування витрат і визначення собівартості продукції, робіт, послуг. Основні види витрат та їх класифікація. Види калькуляції. Калькуляція фактичної собівартості як один з варіантів оцінки продукції, робіт, послуг.

Тема 8. Облік основних господарських процесів

Облік процесу постачання. Показники, що використовують для обліку процесу постачання. Облік витрат на виробництво. Мета обліку процесу виробництва. Класифікація витрат на виробництво. Облік процесу реалізації і формування фінансових результатів.

Тема 9. Облікові реєстри, техніка і форми та організація обліку на промислових підприємствах

Облікові реєстри, їх суть і значення. Види і форми облікових реєстрів. Класифікація облікових реєстрів. Правила ведення облікових реєстрів і способи виправлення помилок у записах. Форми бухгалтерського обліку: історичний

розвиток, їх суть і характеристика. Шляхи удосконалення форм бухгалтерського обліку. Організація обліку в Україні. Керівництво бухгалтерським обліком. Роль Міністерства фінансів України в методологічному керівництві обліком і звітністю в Україні. Форми організації бухгалтерського обліку на підприємствах. Права і обов'язки головного бухгалтера підприємства.

Тема 10. Облік основних засобів

Визнання необоротних активів. Поняття про основні засоби, класифікація та оцінка. Організація синтетичного і аналітичного обліку основних засобів. Документальне оформлення операцій з руху основних засобів. Облік надходження основних засобів. Облік амортизації (зносу) основних засобів. Облік вибуття основних засобів (ліквідації, реалізації, безоплатній передачі). Облік оренди основних засобів.

Тема 11. Облік нематеріальних активів

Визнання нематеріальних активів, їх оцінка і переоцінка. Облік операцій з надходження та вибуття нематеріальних активів. Облік амортизації нематеріальних активів. Інвентаризація основних засобів, нематеріальних активів і порядок відображення в обліку її результатів. Розкриття інформації про основні засоби, нематеріальні активи у фінансовій звітності.

Тема 12. Облік виробничих запасів

Визнання запасів, їх класифікація, оцінка. Документальне оформлення операцій з руху запасів. Облік запасів на складі і в бухгалтерії. Облік надходження та вибуття запасів. Визначення транспортно-заготівельних витрат по запасах, що вибули. Особливості обліку оборотних малоцінних та швидкозношуваних предметів. Інвентаризація запасів і відображення в обліку її результатів. Розкриття інформації про запаси у фінансовій звітності.

Тема 13. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості

Грошові кошти: їх економічна сутність та визначення. Організація ведення касових операцій. Документальне оформлення руху грошових коштів в касі підприємства. Облік руху грошових коштів в касі. Порядок відкриття рахунків в установах банку. Види рахунків. Облік коштів на поточних рахунках в національній та іноземній валютах. Визнання, види та оцінка дебіторської заборгованості. Облік дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Методи визначення резерву сумнівних боргів. Облік резерву сумнівних боргів. Облік іншої дебіторської заборгованості. Облік розрахунків з підзвітними особами за виданими авансами, за претензіями. Розкриття інформації про дебіторську заборгованість у фінансовій звітності.

Тема 14. Облік фінансових інвестицій

Економічна сутність та класифікація фінансових інвестицій. Оцінка фінансових інвестицій. Документальне оформлення фінансових інвестицій. Організація синтетичного та аналітичного обліку інвестицій. Облік поточних інвестицій. Облік довгострокових інвестицій у боргові зобов'язання. Облік

інвестицій в акції. Розкриття інформації про фінансові інвестиції у фінансовій звітності.

Тема 15. Облік власного капіталу

Власний капітал та характеристика його складових. Облік формування та руху статутного капіталу на підприємствах різних форм власності і організаційно-правових форм. Облік пайового, додаткового, резервного капіталу. Облік нерозподілених прибутків (непокритих) збитків. Розкриття інформації про власний капітал у фінансовій звітності.

Тема 16. Облік зобов'язань

Визнання, класифікація та оцінка зобов'язань. Облік довгострокових зобов'язань. Документальне оформлення та облік довгострокових кредитів банків. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями та інших довгострокових фінансових зобов'язань (забезпечення векселями та інше). Облік поточних зобов'язань. Документальне оформлення та облік короткострокових кредитів банків. Облік зобов'язань по розрахунках з постачальниками і підрядниками за товари, роботи, послуги. Облік зобов'язань, забезпечених виданими короткостроковими векселями. Облік розрахунків з бюджетом за податками.

Тема 17. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу

Заробітна плата: поняття, види, форми і системи оплати праці. Законодавче регулювання оплати праці. Фонд оплати праці та його складові. Документація з обліку праці та її оплати. Аналітичний облік. Порядок виплати. Синтетичний облік розрахунків за виплатами працівникам: з нарахування заробітної плати, утримання, депонування, виплати. Облік розрахунків по внесках на обов'язкове державне пенсійне та соціальне страхування персоналу. Облік створення і використання резерву на оплату відпусток.

Тема 18. Облік витрат діяльності підприємства

Основні вимоги до визнання та оцінки витрат. Класифікація витрат за елементами та за видами діяльності. Витрати прямі, непрямі, змінні і постійні. Побудова обліку витрат діяльності на рахунках бухгалтерського обліку. Облік прямих витрат з операційної діяльності. Непрямі (загальновиробничі) витрати, їх склад, облік та способи розподілу. Формування та облік виробничої собівартості готової продукції (робіт, послуг). Поняття калькуляції і її види, об'єкт калькуляції, структура звітної калькуляції. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг). Адміністративні витрати, їх склад, облік та порядок списання. Облік витрат на збут. Облік інших операційних витрат та інших витрат звичайної діяльності. Облік витрат від надзвичайних подій. Відображення витрат за видами діяльності та економічними елементами у фінансовій звітності.

Тема 19. Облік доходів і фінансових результатів

Основні вимоги до визнання та оцінки доходів. Класифікація доходів. Побудова обліку доходів на рахунках бухгалтерського обліку. Облік доходів від

звичайної діяльності: від реалізації продукції, іншої операційної діяльності, доходів від фінансової діяльності. Облік надзвичайних доходів. Поняття фінансових результатів, порядок їх формування та облік. Облік використання прибутку. Облік податку на прибуток. Відображення доходів і фінансових результатів у фінансовій звітності.

Тема 20. Фінансова звітність

Загальне поняття, призначення фінансової звітності. Якісні характеристики фінансової звітності. Основні принципи, на яких ґрунтується фінансова звітність. Види фінансової звітності. Склад фінансової звітності та порядок її подання. Зміст квартальної та річної фінансової звітності.

Тема 21. Облік на підприємствах малого бізнесу.

Загальна характеристика малого бізнесу в Україні. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу. Законодавча та нормативна база обліку на підприємствах малого бізнесу. Форми бухгалтерського обліку для малих підприємств.

Тема 22. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.

Процес розробки Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Статус Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та їх застосування. Організація діяльності Комітету з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Рекомендована література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 – XIV (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>.
4. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженим Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 року № 88. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.
5. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 і зареєстровано Міністерством юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

6. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628 і зареєстровано Міністерством юстиції України 19 липня 2013 р. за № 1223/23755 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28 травня 1999 р. № 137 і зареєстровано Міністерством юстиції України 21 червня 1999 № 391/3685 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99>.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92 і зареєстровано Міністерством юстиції України 18 травня 2000 № 288/4509 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 р. № 242 і зареєстровано Міністерством юстиції України 2 листопада 1999 № 75088/4043 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246 і зареєстровано Міністерством юстиції України 02 листопада 1999 № 751/4044 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 р. № 237 і зареєстровано Міністерством юстиції України 25 жовтня 1999 № 725/4018 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 р. № 20 і зареєстровано Міністерством юстиції України 11 лютого 2000 № 85/4306 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>.
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 26 квітня 2000 р. № 91 і зареєстровано Міністерством юстиції України 17 травня 2000 № 284/4505 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>.
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 2001 р. № 559 і зареєстровано Міністерством юстиції України 19 грудня 2001 № 1050/6241 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28 липня 2000 р. № 181 і зареєстровано Міністерством юстиції України 10 серпня 2000 № 487/4708 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00>.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290 і зареєстровано Міністерством юстиції України 14 грудня 1999 № 860/4153 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318 і зареєстровано Міністерством юстиції України 19 січня 2000 № 27/4248 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 р. № 353 і зареєстровано Міністерством юстиції України 20 січня 2001 № 47/5238 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>.
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28 квітня 2001 р. № 205 і зареєстровано Міністерством юстиції України 21 травня 2001 № 433/5624 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01>.
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 7 липня 1999 р. № 163 і зареєстровано Міністерством юстиції України 23 липня 1999 № 499/3792 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>.
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 р. № 193 і зареєстровано Міністерством юстиції України 17 серпня 2000 № 515/4736 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>.
22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28 грудня 2002 р. № 147 і зареєстровано Міністерством юстиції України 19 березня 2002 № 269/6957 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02>.
23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 18 червня 2001 р. № 303 і зареєстровано Міністерством юстиції України 23 червня 2001 № 539/5730 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01>.

24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 16 липня 2001 р. № 344 і зареєстровано Міністерством юстиції України 30 липня 2001 № 647/5838 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0647-01>.
25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 р. № 39 і зареєстровано Міністерством юстиції України 14 лютого 2011 № 189/18927 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.
26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28 жовтня 2003 р. № 601 і зареєстровано Міністерством юстиції України 10 листопада 2003 № 1025/8346 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>.
27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 листопада 2003 р. № 617 і зареєстровано Міністерством юстиції України 17 листопада 2003 № 1054/8375 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03>.
28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 р. № 817 і зареєстровано Міністерством юстиції України 13 січня 2005 № 35/10315 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05>.
29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 19 травня 2005 р. № 412 і зареєстровано Міністерством юстиції України 03 червня 2005 № 612/10901 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05>.
30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28 квітня 2006 р. № 415 і зареєстровано Міністерством юстиції України 26 травня 2006 № 610/12484 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06>.
31. Білуха М. Т. Теорія бухгалтерського обліку : [підруч.] / М. Т. Білуха. – К. : 2000. – 692 с.
32. Бухгалтерський облік : [навч. посіб.]. / [Гольцова С. М., Плікус І. Й.]. – [2-ге вид.]. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. – 254 с.
33. Бухгалтерський облік в Україні : [навч. посіб. / Хом'як Р. Л., Лемішовський В. І., Воськало В. І. та ін.]. – Львів : Бухгалтерський центр «Ажур», 2010. – 440 с.
34. Бухгалтерський облік та оподаткування : [навч. посіб.] / за ред. Р. Л. Хом'яка, В. І. Лемішовського. – Л. : Бухгалтерський центр «Ажур», 2010. – 1220 с.

35. Васильєва Л. М. Бухгалтерський облік на малих підприємствах за спрощеною формою: [навчальний посібник] / Л. М. Васильєва, Н. В. Бондарчук. – Дніпропетровськ : Біла К. О., 2011. – 260 с.
36. Верхоглядова Н. І. Бухгалтерський фінансовий облік : теорія та практика : [посібник] / Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна, В. І. Кисла. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 30 с.
37. Гарасим П. М. Організація обліку і звітності : [навчальний посібник]. / П. М. Гарасим, М. П. Гарасим, С. В. Приймак. – Львів : НВФ «Українські технології», 2012. – 328 с.
38. Джулій Л. В. Організація обліку на підприємствах малого бізнесу: [навчальний посібник] / Л. В. Джулій, В. Г. Стрижова. – Хмельницький : ТУП, 2012. – 199 с.
39. Дробязко С. І. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу : [Навч. посіб. / за заг. ред. П. Й. Атамаса] / Дробязко С. І., Козир Т. М., Холод С. Б. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
40. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік : Основи теорії та практики : [підруч.] – [2-ге вид., переробл. і доповн.] / А. Г. Загородній, Г. О. Партин, Л. М. Пилипенко. – К. : Знання, 2009. – 422 с.
41. Ждан В. І. Теорія бухгалтерського обліку : [навч. посіб.]. / В. І. Ждан, Є. Б. Хаустова. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 284 с.
42. Коблянська О. І. Фінансовий облік: [навч. посібн. – 2-ге вид., випр. і доп.] / О. І. Коблянська. – К. : Знання, 2007. – 471 с.
43. Костишина М. Т. Бухгалтерський облік в Україні : [Навч. Посібник]. / М. Т. Костишина, Р. Л. Хом'як, В. І. Лемішовський, В. І. Воськало. – Львів : Бухгалтерський центр «Ажур», 2010. – 440 с.
44. Костюченко В. М. Консолідована фінансова звітність : міжнародний досвід і практика в Україні : [підручник] / В. М. Костюченко. – К. : ЦУЛ, 2008. – 528 с.
45. Кучеренко Т. Є. Звітність підприємств : [підручник] / Т. Є. Кучеренко, В. С. Уланчук, О. Г. Шайко. – К. : Знання, 2008. – 350 с.
46. Лобода Н. О. Бухгалтерський облік (загальна теорія): [навч. посібник] / Є. М. Романів, Н. О. Лобода. – Львів: ЛДФА, 2014. – 265 с.
47. Лобода Н. О. Бухгалтерський облік (загальна теорія). Практикум : [навч. посібник] Н. О. Лобода, М. Т. Костишина. – Львів : ЛДФА, 2011. – 252 с.
48. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика : [навчальний посібник] / В. С. Лень, В. В. Гливенко. – Т. : Навчальна книга – Богдан, 2012. – 625 с.
49. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік : [підручник] / О. В. Лишиленко. – [3-є вид., перероб. і доп.]. – Київ : Вид-во «Центр учбової літератури», 2011. – 670 с.
50. Лишиленко О. В. Теорія бухгалтерського обліку : [підруч.]. / О. В. Лишиленко. – К. : ЦУЛ, 2008. – 219 с.
51. Лука Пачоли. Трактат о счетах и записях / Лука Пачоли. – М. : Финансы и статистика, 1983. – 286 с.
52. Огійчук М. Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : [підручник] / М. Ф. Огійчук. – К. : Алерта, 2011. – 785 с.

- 53.Партин Г. О. Теорія бухгалтерського обліку : [навч. посібник] / Г. О. Партин, А. Г. Загородній, М. В. Корягін, О. С. Височан та ін. – Львів : Магнолія плюс, 2006 – 240 с.
- 54.Яремко І. Й. Теорія бухгалтерського обліку : [навч. посіб.]. / І. Й. Яремко. – Л.: «Новий Світ-2000», 2007. – 240 с.
- 55.Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: [підручник]. – [3-тє вид., переоб. і доп.]. / В. Г. Швець. – К. : Знання, 2008. – 535 с.

1.2. Фінансовий облік

„Фінансовий облік 1”

Тема 1. Облік грошових коштів

Облік касових операцій. Операцій з іншими грошовими коштами: грошові документи та грошові кошти в дорозі. Документування касових операцій. Синтетичний та аналітичний облік касових операцій.

Інвентаризація каси та порядок її проведення. Оформлення результатів інвентаризації.

Облік операцій на поточному та інших рахунках в банках.

Облік валютних коштів та курсових різниць. Облік операцій з продажу та придбання безготівкової іноземної валюти.

Тема 2. Облік короткострокових фінансових інвестицій

Визначення та класифікація фінансових інвестицій відповідно до П(С)БО. Оцінка та облік поточних фінансових інвестицій. Облік еквівалентів грошових коштів.

Методика відображення в обліку операцій з придбання, реалізації та обміну поточних фінансових інвестицій.

Тема 3. Облік довгострокових фінансових інвестицій

Поняття та оцінка довгострокових фінансових інвестицій. Характеристика рахунку та субрахунків призначених для обліку довгострокових фінансових інвестицій. Облік фінансових інвестицій, що надають право власності. Відображення довгострокових фінансових інвестицій за справедливою вартістю та за методом участі в капіталі. Облік фінансових інвестицій до погашення. Методика відображення в обліку операцій з фінансовими інвестиціями.

Інвестиційна нерухомість, оцінка, визнання та облік.

Тема 4. Облік дебіторської заборгованості

Визначення та класифікація дебіторської заборгованості відповідно до П(С)БО. Облік поточної товарної та нетоварної дебіторської заборгованості.

Облік довгострокової дебіторської заборгованості за одержаними векселями, за майно, що передано у фінансову оренду.

Тема 5. Облік основних засобів

Поняття, визнання, оцінка та класифікація основних засобів.

Порядок відображення в обліку надходження та вибуття основних засобів та інших необоротних матеріальних активів.

Облік амортизації (знос) основних засобів. Особливості нарахування амортизації інших необоротних матеріальних активів. Амортизація основних засобів та методи її нарахування відповідно до П(С)БО.

Інвентаризація основних засобів та порядок відображення в обліку її результатів.

Облік необоротних активів, утримуваних для продажу та припинена діяльність.

Оцінка і облік зменшення та відновлення корисності активів

Тема 6. Облік нематеріальних активів

Поняття, визнання, оцінка та класифікація нематеріальних активів відповідно до П(С)БО.

Синтетичний та аналітичний облік нематеріальних активів.

Методика відображення в обліку надходження нематеріальних активів в результаті купівлі у постачальників, безкоштовного надходження, через підзвітну особу та іншими шляхами.

Порядок відображення в обліку вибуття нематеріальних активів в результаті реалізації, безкоштовної передачі, здачі в оренду іншим особам, втрата внаслідок нестачі.

Особливості нарахування амортизації нематеріальних активів. Облік накопиченої амортизації нематеріальних активів.

Облік гудвілу при придбанні, приватизації та консолідації.

Тема 7. Облік виробничих запасів

Поняття запасів, їх визнання та класифікація відповідно до П(С)БО 9. Оцінка запасів при надходженні, списанні, та на дату балансу.

Облік операцій з руху виробничих запасів та МШП. Документальне оформлення операцій з надходження та списання виробничих запасів та МШП.

Інвентаризація виробничих запасів та порядок відображення в обліку її результатів.

Тема 8. Облік готової продукції

Поняття та оцінка готової продукції. Синтетичний та аналітичний облік готової продукції. Документування господарських операцій, пов'язаних з рухом готової продукції. Облік надходження готової продукції з виробництва на склад. Порядок відображення в обліку реалізації готової продукції та визначення фінансового результату від реалізації.

Тема 9. Облік витрат виробництва та витрат майбутніх періодів

Витрати на виробництво, їх класифікація та оцінка. Облік прямих витрат.

Облік загальновиробничих витрат та методика їх розподілу.

Облік витрат основного та допоміжного виробництва.

Незавершене виробництво та його облік. Зведений облік витрат на виробництво. Порядок формування та визначення собівартості готової продукції (робіт, послуг).

Облік браку у виробництві. Методи обліку витрат виробництва та калькулювання собівартості продукції.

Рекомендована література

1. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. №996 – XIV зі змінами та доповненнями.
2. Закон України „Про цінні папери та фондовий ринок” від 23.02.2006 р. № 3480-ІУ.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-УІ.
4. Інструкція про порядок відкриття, використання та закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затв. постановою правління НБУ від 12.11.03 р. № 492.
5. Інструкція про службові відрядження в межах України та закордон, затверджена наказом МФУ від 13.03. 98 р. № 59 (у редакції наказу МФУ від 10.06.99 р. № 146).
6. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку. Наказ МФУ від 30.11.99р. № 291 зі змінами та доповненнями.
7. Положення про інвентаризацію активів та зобов’язань. Наказ МФУ від 02.09.2014 р. № 879.
8. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. Постанова правління НБУ від 15.12.2004 р. № 637.
9. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затв. наказами МФУ.
10. Наказ Міністерства доходів і зборів “Про затвердження форми Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, та Порядку його складання” від 24.12.2013 р. №845.
11. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затв. постановою КМУ від 22. 01.96 р. № 116.
12. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.99 р. № 291 зі змінами та доповненнями.
13. Гончарук С.М., Шот А.П. Збірник нормативно–правових актів з фінансового обліку. Інформаційно–довідкове видання. – Львів. : ЛДФА, 2012. – 296 с.
14. Коблянська О.І. Фінансовий облік : [навчальний посібник]. – К.: Знання, 2004. – 473 с.
15. Романів Є.М., Шот А.П. Фінансовий облік : [навчальний посібник]. – Львів : ЛДФА, 2012. – 486 с.
16. Романів Є.М. Бухгалтерський облік (загальна теорія): [навч. посібник] / Є.М. Романів, Н.О. Лобода. – Львів: ЛДФА, 2014. – 265 с.
17. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: [підручник]. – Київ: Вид.-во „Центр навч. літ.”, 2004. –632 с.

18. Пушкар М.С. Фінансовий облік : [підручник] . – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 628 с.
19. А . Шот, С. Нікшич. Фінансовий облік. Практикум. [навчальний посібник]. – Львів. : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 236 с.

„Фінансовий облік 2”

Тема 1. Облік власного капіталу

Визначення власного капіталу, його структура та призначення. Характеристика рахунків призначених для обліку власного капіталу. Зареєстрований капітал та інші види капіталу акціонерного товариства, порядок формування та умови зміни статутного капіталу. Відображення в обліку формування та змін зареєстрованого капіталу.

Тема 2. Облік забезпечення зобов'язань

Поняття, визнання, оцінка та класифікація зобов'язань в бухгалтерському обліку. Облік забезпечень майбутніх витрат і платежів: забезпечення виплат відпусток, додаткового пенсійного забезпечення, забезпечення гарантійних зобов'язань.

Тема 3. Облік довгострокових зобов'язань

Облік довгострокових банківських та векселів виданих. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями випущеними за номінальною вартістю, з премією та дисконтом. Облік довгострокових зобов'язань. Облік цільового фінансування та цільових надходжень.

Тема 4. Облік короткострокових зобов'язань

Облік короткострокових кредитів банків. Види векселів, порядок їх видачі, акцепт та погашення. Облік зобов'язань, забезпечених виданими векселями.

Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками. Документування господарських операцій. Відображення в обліку розрахунків з постачальниками.

Тема 5. Облік праці та її оплати

Заробітна плата: поняття, види та форми. Регулювання заробітної плати в Україні. Порядок нарахування заробітної плати при різних формах та системах оплати праці. Документальне оформлення виробітку та нарахування заробітної плати. Розрахунки з працівниками за невідпрацьований час. Види утримань із заробітної плати та порядок відображення їх в обліку. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків за виплатами працівникам.

Тема 6. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів

Синтетичний та аналітичний облік розрахунків за податками й платежами. ПДВ та інші види непрямих податків, їх облік. Податок на прибуток, порядок

його нарахування, сплати та облік. Податок з доходів фізичних осіб і його облік. Податкова соціальна пільга, її види та порядок надання.

Тема 7. Облік розрахунків за соціальним страхуванням

Види соціального страхування в Україні та порядок його здійснення. Загальнообов'язкові фонди соціального страхування, облік розрахунків підприємства за ЄСВ.

Допомога з тимчасової втрати працездатності та інші види допомоги, методика їх розрахунку та облік.

Тема 8. Облік доходів і витрат та фінансових результатів діяльності підприємства

Поняття та визнання доходів та витрат відповідно до П(С)БО. Класифікація доходів та витрат за видами діяльності. Облік доходів та витрат за видами діяльності. Порядок визначення фінансових результатів діяльності підприємств.

Тема 9. Фінансова звітність підприємств

Суть, призначення та класифікація звітності. Вимоги до звітності та її види. Мета складання фінансової звітності. Склад, елементи та якісні характеристики фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності та терміни її подання. Користувачі бухгалтерської фінансової звітності. Загальний порядок складання, затвердження, подання та оприлюднення фінансової звітності.

Склад форм фінансової звітності та методика їх заповнення.

Контроль за додержанням законодавства про бухгалтерський облік та фінансову звітність.

Рекомендована література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. N 2755-VI (зі змінами та доповненнями).
2. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999р. № 996 – XIV (зі змінами та доповненнями).
3. Закон України „Про Державний бюджет України” на 2016 р.
4. Закон України „Про оплату праці” від 24.03.1995 р. № 108/ 95 – ВР. Закон України „Про відпустки” від 15.11.1996р. № 504 / 96 – ВР..
5. Закон України „Про акціонерні товариства” від 17.09.08р. № 514-VI.
6. Закон України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” від 09.07.2003 р. № 1058-IV.
7. Закон України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці” від 28.12.2014 р. № 77-VIII.
8. Закон України „Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” від 02.03.2000 р. № 1533 (зі змінами та доповненнями).
9. Закон України „Про загальнодержавне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили

- втрату працездатності” від 22.02.2001 р. № 2272-III (зі змінами та доповненнями).
10. Постанова КМУ від 29.09.2001р. № 1266 „Про порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат за загальнообов’язковим державним соціальним страхуванням”.
 11. Постанова КМУ від 08.02.1995р. № 100 „Про порядок обчислення середньої заробітної плати” (зі змінами та доповненнями).
 12. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затв. наказами МФУ.
 13. Інструкція зі статистики заробітної плати, затв. наказом Державного комітету статистики України від 13.01.2004 р. № 5.
 14. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку. Наказ МФУ від 30.11.99 № 291 (зі змінами та доповненнями).
 15. Наказ Міністерства фінансів України „Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності” від 28.03.2013 р. № 433.
 16. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.99р. № 291(зі змінами та доповненнями).
 17. Гончарук С.М., Шот А.П. Збірник нормативно-правових актів з фінансового обліку. Інформаційно-довідкове видання. – Львів. : ЛДФА, 2012. – 296 с.
 18. Голов С. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами. К.: „Екаунтінг”, 2001.
 19. Коблянська О.І. Фінансовий облік: [навчальний посібник]. – К.: Знання, 2004.- 473 с.
 20. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: [підручник]. – Київ : Вид.-во „Центр навч. літ.”, 2004. – 632 с.
 21. Пушкар М.С. Фінансовий облік: Підручник . – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 628 с.
 22. Романів Є.М., Шот А.П. Фінансовий облік : [навчальний посібник]. – Львів : ЛДФА, 2012. – 486 с.
 23. Шот А. П. Фінансовий облік. Збірник задач: [навчальний посібник]. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 165с.
 24. А. Шот, С. Нікшич. Фінансовий облік. Практикум. [навчальний посібник]. – Львів. : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 236 с.

1.3. Управлінський облік

Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку.

Суть системи управлінського обліку, його мета та завдання, необхідність впровадження на підприємствах України. Історичні етапи розвитку управлінського обліку (вітчизняний розвиток управлінського обліку).

Предмет, об’єкти, принципи та методи управлінського обліку. Функції управлінського обліку.

Організаційні аспекти управлінського обліку. Загальна, інтегрована, автономна підсистема управлінського обліку. Схеми обліку доходів і витрат при застосуванні різних підходів.

Тема 2. Класифікація і поведінка витрат.

Економічний зміст витрат в управлінському обліку, та їх класифікація за напрямками обліку, особливостей планування та контролю витрат в ефективному управлінні підприємством, розробки стратегічних напрямків діяльності.

Класифікація витрат згідно з методичними рекомендаціями з формування собівартості продукції. Основні підходи класифікації витрат, які відповідають основним завданням управління. Моделі поведінки витрат, їх графічне відображення, приклади витрат.

Фактори витрат для різних функцій бізнесу. Критерії оцінки надійності функції витрат. Методи визначення функції витрат (вищої-нижчої точки, візуального пристосування, найменших квадратів, спрощений статистичний аналіз, та ін.).

Тема 3. Система обліку і калькулювання собівартості за повними витратами.

Сутність та основи побудови системи калькулювання за повними витратами. Особливості системи обліку і калькулювання за повними витратами. Організація зведеного обліку витрат і калькулювання собівартості продукції. Облік і розподіл прямих витрат і непрямих витрат. Переваги і недоліки системи, відмінності від інших систем. Визначення собівартості незавершеного виробництва. Зарубіжні методи обліку повних витрат: метод однорідних секцій, стандарт-кост, метод нормативного розподілу постійних витрат.

Тема 4. Система обліку і калькулювання собівартості за змінними витратами.

Особливості системи обліку та калькулювання за змінними витратами, основні ознаки методу. Основні етапи формування собівартості за методом «директ-костинг».

Відмінності між обліком повної та неповної собівартості. Суть та значення коефіцієнта змінних затрат, маржинальних надходжень. Основні показники калькулювання за даним методом.

Простий і розвинутий «директ-костинг», відмінні та спільні риси. Переваги та недоліки.

Тема 5. Система обліку і калькулювання за нормативними витратами.

Суть та значення системи обліку та калькулювання собівартості за нормативними затратами. Нормативний метод як спосіб оперативного контролю за формуванням собівартості. Функціонування системи калькулювання за нормативними витратами.

Типи нормативних витрат, класифікатори та аналіз відхилень від норм. Облік калькуляції собівартості за нормативними витратами. Переваги та недоліки методу.

Суть системи «стандарт-кост» та переваги та недоліки її використання. Відмінності нормативного методу обліку від системи «стандарт-кост».

Тема 6. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку.

Суть, мета, методи та значення аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток». Аналіз взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток» за умов асортименту. Аналіз взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток» в умовах багатопродуктового виробництва.

Сутність трьох основних методів аналізу. Обмеження, властиві при аналізі беззбитковості. Точка беззбитковості в натуральних і грошових одиницях. Графічні методи визначення точки беззбитковості (графік беззбитковості, графік взаємозв'язку «обсяг реалізації – прибуток», графік маржинального доходу).

Аналіз чутливості прибутку до зміни витрат, цін та/або обсягу реалізації. Запас міцності. Операційний важіль. Структура витрат. Комбінація продажу виробів. Середньозважений маржинальний дохід. Переваги та недоліки використання методу.

Тема 7. Аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень.

Суть та особливості процесу прийняття рішень і релевантність облікової інформації. Аналіз варіантів альтернативних рішень. Оптимальне використання ресурсів за умов обмежень.

Прийняття рішень в процесі постачання (рішення стосовно запасів, застосування методів).

Прийняття рішень в процесі виробництва. Підготовки інформації до обґрунтування варіантів альтернативних рішень типу виробляти чи купувати, щодо спеціального замовлення, та інших. Оцінювання грошових потоків при прийнятті інвестиційних управлінських рішень. Прийняття рішень в процесі реалізації. Рішення стосовно ціноутворення. Модель прийняття рішень за умов невизначеності.

Тема 8. Бюджетування і контроль.

Сутність бюджетування, його організація та напрями. Мета бюджетування та види бюджетів. Основні функції системи бюджетування. Завдання процесу бюджетування.

Складання та взаємоузгодженість бюджетів. Стадії процесу бюджетування, роль планування та контролю. Види бюджетів. Основні складові зведеного бюджету. Призначення бюджетування у взаємозв'язку з головними цілями компанії. Методика складання бюджетів.

Контроль виконання бюджетів. Види контролю та його мета. Фази контролю за виконанням бюджету.

Контроль на основі гнучких та статичних бюджетів. Класифікація відхилень. Аналіз та управління за відхиленнями.

Тема 9. Облік і контроль за центрами відповідальності.

Концепція центрів та обліку відповідальності. Переваги та недоліки децентралізації управління.

Типи центрів відповідальності. Основні принципи організації системи обліку за центрами відповідальності. Кошторис як інструмент контролю діяльності центру витрат. Оцінка діяльності центрів витрат. Оцінка діяльності центрів доходу. Оцінка діяльності центрів прибутку. Внутрішня звітність.

Трансфертне ціноутворення. Методи визначення величини трансфертної ціни. Організація обліку відповідальності за методом «тариф-година-машина». Основні напрями розвитку управлінського обліку.

Рекомендована література

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996 XIV.
2. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до складання фінансової звітності, затверджене Наказом Міністерства фінансів України №73 від 7.02.2013 р./ Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291.
5. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) в промисловості, затв. наказом МФ України №47 від 02.02.2001р.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. №318.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Доходи», затверджено наказом МФ України від 29. 11. 1999 р. № 290.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджено наказом МФ України від 20. 10. 1999 р. № 246.
9. Атамас П.Й. Управлінський облік: навч.посіб. / П.Й. Атамас. – Дніпропетровськ: Центр навчальної літератури, 2006. – 440 с.
10. Білик М.Д. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання : навч.посіб. / М.Д. Білик ; Держ. Вищ.навч.закл. «Київ нац. Екон.ун-т ім. Вадима Гетьмана». – К.: КНЕУ, 2013. – 689 с.
11. Гаррисон Р., Норин Э., Брюэр П. Управленческий учёт. 12-е изд. / Пер.с англ. под ред. М.А. Карлика; Учебник. – СПб: Питер, 2010. – 592с.
12. Гарасим П.М., Журавель Г.П., Хомин П.Я. Курс управлінського обліку: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 314 с.
13. Данилюк М.О. Управління витратами на промислових підприємствах: наук.-практ.посіб./ М.О. Данилюк, В.Р. Лешій. – Івано-Франківськ: ПП Супрун, 2006. – 172с.
14. Дерій В.А. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та контролю : монографія / В.А. Дерій. – Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», 2009. – 272с.

15. Карпенко О.В. Управлінський облік : організація, методологія, методика викладання: монографія /. – Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2005. – 341с.
16. Кузьмін О.Є. Основи бюджетування зовнішньоекономічної діяльності / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, Л.С. Ноджак та ін. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010. – 216 с.
17. Кузьмін О.Є. Управління витратами на підприємствах / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, У.І.Когут – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. – 244 с.
18. Нападовська Л.В. Управлінський облік: підручник. / Л.В. Нападовська. 2-ге вид., доопрац. та допов. – К.: КНТЕУ, 2010. - 647с.
19. Партин Г.О. Управлінський облік: підручник / Г.О.Партин та ін. – Л.: Вид-во Львів.політехніки, 2013.– 279 с.
20. Остапенко Т.М. Витрати: критерії визнання, ознаки категорії, трактування // Бізнесінформ, 2013 , №6, Ст.325-328.
21. Садовська І.Б., Тлуткевич Н.В. Організація управлінського обліку в сільськогосподарських підприємствах : теорія і практика. – Луцьк: Редакційно-видавничий відділ ЛНТУ, 2008. – 352 с.
22. Шевців Л.Ю. Логістичні витрати підприємства : формування та оцінювання : [монографія] / Л.Ю. Шевців, І. Петецький. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 244 с.
23. Фостер Дж., Хорнгрен Ч. Бухгалтерський учет: управленческий аспект. – М: Финансы и статистика, 2003. – 415с.

1.4. Облік і звітність в оподаткуванні

Тема 1. Предмет, об'єкт, принципи і завдання обліку і звітності в оподаткуванні

Поняття обліку і звітності в оподаткуванні та його основні характеристики. Предмет, об'єкт та завдання обліку і звітності в оподаткуванні на підприємстві. Сучасна податкова система України та податкова політика держави. Державна податкова служба України, її склад і структура. Права і обов'язки працівників податкової служби.

Тема 2. Регулювання обліку і звітності в оподаткуванні

Нормативно-законодавча база для регулювання обліку і звітності в оподаткуванні. Завдання та методи ведення обліку і звітності в оподаткуванні.

Тема 3. Облік податку на прибуток підприємства

Нормативно-законодавча база обліку податку на прибуток підприємства. Сутність податку на прибуток та характеристика його основних елементів. Порядок нарахування та сплати в бюджет. Облік податку на прибуток підприємства в системі рахунків. Порядок заповнення та подання декларації з податку на прибуток.

Тема 4. Облік податку на додану вартість

Сутність податку на додану вартість та характеристика його елементів. Реєстрація платників податку на додану вартість. Оформлення податкової

накладної. Реєстр отриманих та виданих податкових накладних. Облікове забезпечення розрахунків з податку на додану вартість. Порядок заповнення декларації з податку на додану вартість.

Тема 5. Облік податкових зобов'язань та податкового кредиту з ПДВ

Суть та зміст податкового зобов'язання з податку на додану вартість, порядок обчислення та сплати в бюджет. Суть та зміст податкового кредиту з податку на додану вартість, порядок обчислення та відшкодування з бюджету. Облік податкових зобов'язань та податкового кредиту з ПДВ. Методика заповнення декларації з податку на додану вартість (в частині податкового зобов'язання та податкового кредиту з податку на додану вартість).

Тема 6. Облік місцевих податків і зборів

Економічна сутність місцевих податків і зборів та порядок їх встановлення. Місцеві податки, їх види. Порядок обчислення і перерахування в бюджет місцевих податків. Місцеві збори, їх види. Порядок обчислення і перерахування в бюджет місцевих зборів. Уповноваження органів місцевого самоврядування у встановленні місцевих податків і зборів та контролі за їх сплатою у бюджет.

Тема 7. Облік податку на доходи фізичних осіб

Податок на доходи фізичних осіб, його суть та методика визначення. Податкові соціальні пільги та порядок їх надання. Документальне підтвердження права на податкову соціальну пільгу. Порядок утримання із зарплати працівників та сплати суми податку з доходів фізичних осіб. Порядок заповнення та подання податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку за формою 1ДФ.

Тема 8. Облік у суб'єктів малого підприємництва, що застосовують спрощену систему оподаткування

Визначення суб'єктів малого підприємництва. Законодавчо-нормативне регулювання діяльності суб'єктів малого підприємництва. Порядок та умови переходу на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності. Облік і звітність в суб'єктів малого підприємництва, що застосовують спрощену систему оподаткування.

Рекомендована література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI (із змінами та доповненнями)
2. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996 – XIV (із змінами та доповненнями)
3. Закон України „Про оплату праці” від 24.03.95 р. № 108/95: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>.

5. Інструкція по застосуванню плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (із змінами та доповненнями)
6. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженим Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 року № 88. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.
7. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
8. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28 травня 1999 р. № 137 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99>.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 „Основні засоби”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92 (із змінами та доповненнями) – К., 2000.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 „Нематеріальні активи”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 р. № 242 (із змінами та доповненнями) – К., 1999.
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 „Запаси”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246 (із змінами та доповненнями) – К., 1999.
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 „Дебіторська заборгованість”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 р. № 237 (із змінами та доповненнями) – К., 1999.
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 „Зобов'язання”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 р. № 20. – К., 2000.
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290 і зареєстровано Міністерством юстиції України 14 грудня 1999 № 860/4153 (із змінами та доповненнями) – К., 1999.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318. – К., 2000.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 „Податок на прибуток”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 р. № 353 (із змінами та доповненнями) – К., 2001.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 „Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва”: Затв. наказом МФУ від 25.02.2000 р. № 39 (із змінами та доповненнями) – К., 2011.

- 19.Алексеева А.В. Облік і звітність в оподаткуванні: [практикум: навчально-методичне видання] / А.В. Алексеева, О.Г. Веринич. – КНТЕУ, 2011. – 38 с.
- 20.Бідюк О.О. Облік і звітність в оподаткуванні [текст]: [навч. посібник] / О.О. Бідюк, Є.Ю. Шара. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 496 с.
- 21.Бухгалтерський облік та оподаткування: [навч. посіб.] / за ред. Р.Л. Хом'яка, В.І. Лемішовського. – Л.: Бухгалтерський центр "Ажур", 2010. – 1220 с.
- 22.Дробязко С.І. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу: [навч. посібник] / С.І. Дробязко, Т.М. Козир, С.Б. Холод. – К.: Центр учбової літератури. – 2012. – 416 с.
- 23.Лобода Н.О. Облік і звітність в оподаткуванні. Практикум: [навч. посібник] / Н.О. Лобода., Ю.П. Лобода. – Львів: видавництво "Ліга прес", 2014. – 200 с.
- 24.Мединська Т.В. Єдиний податок: оподаткування, облік і звітність: [навч.-практичний посібник] / Т.В. Мединська, О.М. Чабанюк. – К.: Алеута, 2012. – 188 с.
- 25.Мединська Т.В. Податкова система: [навч. посіб.] / Т.В. Мединська, Н.І. Власик. – Львів: "Магнолія-2006", 2012. – 424 с.

1.5. Звітність підприємства

Тема 1. Основи побудови і загальноприйняті вимоги до звітності підприємств

Законодавче та нормативно-правове забезпечення фінансової звітності. Мета її складання. Види, класифікація та склад звітності підприємств. Елементи та якісні характеристики фінансової звітності. Засоби забезпечення достовірності звітних даних. Підготовка облікових даних та принципи складання фінансової звітності. Загальні положення щодо порядку заповнення, подання та оприлюднення фінансової звітності підприємств.

Тема 2. Баланс підприємства (звіт про фінансовий стан)

Сутність балансу (звіту про фінансовий стан) (далі баланс) як складової фінансової звітності підприємства, його види, роль і значення в Україні. Принципи побудови та структурування балансу. Аналітичні можливості балансу. Побудова і зміст чинної форми балансу. Визначення статей та характеристика розділів балансу. Оцінка показників балансу.

Тема 3. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)

Загальна характеристика звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) (далі – звіту про фінансові результати) та необхідність його складання. Принципи визначення доходів і витрат. Основні елементи звіту про фінансові результати. Вимоги до складання та структура звіту про фінансові результати. Визначення фінансових результатів від операційної діяльності. Аналітичні можливості звіту про фінансові результати та їх використання.

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів

Сутність, мета та необхідність складання звіту про рух грошових коштів. Загальні вимоги та особливості складання звіту про рух грошових коштів.

Джерела інформації для складання звіту. Структура та зміст статей звіту про рух грошових коштів. Методика та порядок складання звіту. Розкриття інформації про рух грошових коштів у примітках до фінансової звітності. Використання інформації звіту про рух грошових коштів для оцінки діяльності підприємства.

Тема 5. Звіт про власний капітал

Загальна характеристика, мета складання, основні функції та призначення звіту про власний капітал. Структура звіту про власний капітал. Порядок та особливості складання звіту про власний капітал. Розкриття інформації про зміни власного капіталу у примітках до фінансової звітності.

Тема 6. виправлення помилок і зміни у фінансових звітах

Загальні положення П(С)БО 6 „Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах”. Виправлення помилок і зміни в облікових оцінках. Зміни в обліковій політиці. Події після дати балансу. Розкриття інформації у примітках до фінансових звітів.

Тема 7. Зведена і консолідована фінансова звітність

Загальні положення П(С)БО 20 „Консолідована фінансова звітність”. Порядок складання консолідованої фінансової звітності”. Розкриття інформації про складання консолідованої фінансової звітності у примітках до звітності. Відображення об'єднання підприємств у фінансовій звітності. Загальні положення П(С)БО 19 „Об'єднання підприємств”. Особливості складання зведеної звітності міністерств і відомств.

Тема 8. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва

Види і характеристика суб'єктів малого підприємництва. Структура і зміст фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва (ф. № 1-м та ф. № 2-м). Відмінності структури і змісту балансу за ф. № 1-м від звичайного балансу. Відмінності структури і змісту звіту про фінансові результати за ф. № 2-м від звичайного звіту. Порядок формування даних для складання балансу за ф. №1-м і звіту про фінансові результати за ф. № 2-м. Алгоритм визначення чистого прибутку (збитку) суб'єкта малого підприємництва.

Тема 9. Податкова звітність в Україні

Сутність та призначення податкової звітності в Україні. Структура та зміст Декларації з податку на прибуток підприємства. Структура та зміст Податкової декларації з податку на додану вартість. Порядок складання декларації та джерела інформації. Декларація про майновий стан і доходів з фізичних осіб. Сутність, порядок складання та подання звітності з акцизного податку. Особливості податкової звітності підприємств, які сплачують єдиний податок.

Тема 10. Статистична і спеціальна звітність

Склад статистичної звітності, правила та періодичність її подання. Статистична звітність щодо продукції, її зміст, джерела інформації і порядок подання. Статистична звітність щодо праці, її зміст, джерела інформації і порядок

подання. Статистична звітність щодо фінансів підприємства, її зміст, джерела і порядок подання. Статистична звітність щодо зовнішньоторговельної діяльності підприємства, її зміст, джерела і порядок подання. Звітність про відрахування на соціальні потреби.

Рекомендована література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змінами і доповненнями).
2. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. № 996-XIV.
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань господарських операцій підприємств і організацій; затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами і доповненнями).
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами і доповненнями).
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 „Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. № 137.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 „Консолідована фінансова звітність”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30.07.1999 р. № 176.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 „Вплив зміни валютних курсів”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.06.2000 р. № 193.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 „Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 „Фінансова звітність за сегментами” від 19.05.2005 р. № 412.
11. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879.
12. Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419.
13. Про примітки до річної фінансової звітності, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.2000 р. за № 302.
14. Інструкція щодо заповнення форм державної статистичної звітності про використання робочого часу, затверджено наказом Міністерства статистики України від 04.01.2000 р. № 1.

15. Інструкція щодо заповнення форми № 2-б „Звіт про випуск, реалізацію та обіг цінних паперів”. Затверджено наказом Міністерством статистики України від 29.07.1997 р. № 190.
29. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні : [навч. посіб.] / Під ред. С. Ф. Голова. – Дніпропетровськ, ТзОВ „Баланс-Клуб”, 2001. – 832 с.
30. Денчук П. Н. Організація, облік, звітність та оподаткування малого бізнесу : [навч. посіб.] / П. Н. Денчук, М. М. Дупай, С. В. Питель. – Тернопіль : Астон, 2002. – 222 с.
31. Звітність підприємств : [навч.-метод. посіб. Для студентів галузі знань 0305 „Економіка та підприємництво” напряму підготовки 6.030509 „Облік і аудит”] / С. В. Приймак, М. Т. Костишина, Д. В. Долбнева. – Львів : ЛДФА, Видавництво „Ліга Прес” 2014. – 604 с.
32. Зоріна В. Н. Фінансова звітність підприємств : [навч. посіб.] / В. Н. Зоріна, Т. С. Осадча, Г. Г. Зорін. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 200 с.
33. Цал-Цалко Ю. С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз : [навч. посіб.] / Ю. С. Цал-Цалко. – [2-е вид. перероб. і доп.]. – Київ : ЦУЛ, 2002. – 360 с.

Розділ 2. Аудит

Тема 1. Сутність і предмет аудиту

Виникнення і становлення аудиту, його суть і значення Місце аудиту в системі контролю, його мета і завдання. Види аудиту. Обов'язковий та ініціативний аудит. Відмінності аудиту від інших видів контролю. Предмет і об'єкти аудиту. Інформаційне забезпечення аудиту.

Тема 2. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення

Закон України «Про аудиторську діяльність» та його сутність. Організація аудиту в Україні. Аудиторська палата України та її діяльність. Аудитор, його статус і сертифікація. Реєстр аудиторських фірм і аудиторів. Мета та основні принципи аудиту. Етичні принципи: об'єктивність, незалежність, конфіденційність, чесність, професійна поведінка. Зміст міжнародних стандартів аудиту. Характеристика Кодексу професійної етики аудиторів. Організація роботи аудиторської фірми.

Тема 3. Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання

Метод аудиторської діяльності. Загальнонаукові методичні прийоми. Характеристика власних методичних прийомів аудиторського контролю. Вибіркові прийоми аудиту. Основні завдання організації аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання. Напрямки аудиту фінансової звітності. Джерела інформації для аудиту. Загальний огляд фінансової звітності. Основні етапи аудиторської перевірки. Лист замовлення на здійснення аудиту і договір на його проведення.

Тема 4. Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю

Суть аудиторського ризику. Поняття властивого ризику. Поняття ризику контролю. Ризик не виявлення. Модель визначення аудиторського ризику. Помилки і шахрайство. Поняття про суттєвість та її оцінювання. Вивчення та оцінювання системи внутрішнього контролю. Комп'ютерне шахрайство: визначення та ознаки.

Тема 5. Планування аудиту

Процес проведення аудиту та його стадії. Аудиторські процедури, їх призначення та види. Робоча програма аудиторської перевірки. Планування роботи аудиторської фірми: стратегічне, поточне, оперативне. Порядок розробки плану і програми аудиторської перевірки.

Тема 6. Аудиторські докази та робочі документи аудитора

Поняття про аудиторські докази, їх класифікація та вимоги до них. Основні процедури одержання доказів: перевірка, спостереження, опитування і підтвердження, підрахунок, аналітичні процедури. Оцінка якості роботи аудитора. Необхідність документування роботи аудитора. Мета і завдання документування аудиту. Вимоги до ведення робочих документів та їх класифікація. Порядок зберігання і використання робочих документів.

Тема 7. Аудит фінансової звітності

Якісні характеристики фінансової звітності та її користувачі. Основні процедури та методика перевірки обліку і фінансової звітності. Послідовність аудиторської перевірки звітності. Аудит активів і пасивів підприємства. Методика дослідження форм фінансової звітності. Аудит облікової політики. Аналіз стану та результатів діяльності підприємства при проведенні аудиту.

Тема 8. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи

Аудиторська звітність та її склад. Суть і структура аудиторського висновку. Види аудиторських висновків та їх характеристика. Вимоги до складання аудиторських висновків. Порядок складання та подання аудиторських висновків. Інші підсумкові за наслідками аудиту.

Тема 9. Підсумковий контроль

Контроль якості аудиторських послуг. Елементи системи контролю якості на рівні аудиторської фірми. Суб'єкти та об'єкти контролю якості. Процедури забезпечення якості та їх документальне оформлення. Зовнішні перевірки якості аудиту. Події після дати балансу.

Тема 10. Реалізація матеріалів аудиту

Рішення користувачів звітності за результатами аудиту. Контроль за виконанням прийнятих рішень. Відповідальність суб'єктів аудиторської діяльності. Дисциплінарна комісія Аудиторської палати України та її діяльність.

Тема 11. Аудиторські послуги, їх об'єкти і суб'єкти

Поняття аудиторських послуг. Види аудиторських послуг, їх суб'єкти і об'єкти. МСА про аудиторські послуги. Умови надання та організація аудиторських послуг. Супутні послуги аудитора: огляд фінансових звітів, погоджені процедури та підготовка інформації. Консультативні послуги аудиторських фірм.

Тема 12. Внутрішній аудит: його сутність, об'єкти і суб'єкти

Суть і завдання внутрішнього аудиту та його місце в системі внутрішнього контролю. Об'єкти внутрішнього аудиту. Суб'єкти внутрішнього аудиту. Функції внутрішнього аудитора. Формування методології внутрішнього аудиту.

Тема 13. Методичні прийоми внутрішнього аудиту

Організація внутрішнього аудиту на підприємстві. Організаційна модель внутрішнього аудиту. Методичні прийоми внутрішнього аудиту: прийоми та методи документального та фактичного контролю, економічного аналізу, методи та прийоми експертно-аудиторської діагностики. Аудит функціонування підприємства в зовнішньому середовищі.

Тема 14. Реалізація матеріалів внутрішнього аудиту

Узагальнення результатів внутрішнього аудиту та аудиторські процедури. Підсумкові документи внутрішнього аудитора, їх зміст та значення. Розробка та реалізація системи заходів внутрішнього контролю. Складові діяльності з моніторингу заходів контролю.

Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
4. Закон України “Про аудиторську діяльність” від 22 квітня 1993 р. № 3125 – XII.
5. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів Аудиторська палата України, 2010.– 842с.
6. Положення з національної практики контролю якості 1 “Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг” (ПНПКЯ 1) затверджене рішенням АПУ від 27.09.2007 №184/4 зі змінами згідно рішення АПУ 30.06.2011 №232/9.
7. Інструкція щодо складання звітності за формою № 1 – аудит (річна) «Звіт аудиторської фірми (аудитора) про надані послуги», затвердженою рішенням АПУ від 28.01.2010 р. № 210/12 (зі змінами, внесеними рішеннями АПУ від 23.12.2010 № 224/8 та від 02.10.2012 р. № 258/3).
8. Бутинець Ф.Ф. Аудит: [підручник для студентів спеціальності Облік і аудит]./ Ф.Ф. Бутинець – Житомир: ПП „Рута”, 2006. – 478 с.
9. Гордієнко Н.І. Аудит, організація і методика: [навч. посіб.] / Гордієнко Н.І., Харламова О.В., Карпенко М.Ю. - Х.: ХНАМГ, 2007.- 486 с.

10. Гончарук Я.А. Аудит : [навч. посібник] / Я.А.Гончарук, В.С. Рудницький – Київ : «Знання», 2007. –272 с.
11. Давидов Г.М. Аудит: [навч. посібник] / Г.М. Давидов. – К .: Знання, 2005 – 514 с.
12. Загородній А.Г. та ін. Аудит: теорія і практика: [навч. посібник] / А.Г. Загородній – Львів : Видавництво НУ “Львівська політехніка”, 2004.–437с.
13. Іванова Н.А. : Організація і методика аудиту[навч. посіб.] / .Іванова Н.А., Ролінський О.В. - К.: Центр учбової літератури, 2008.-216 с.
14. Кулаковська Л.П. Основи аудиту: [навч. посібник] / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. – К .: Каравела. 2005. –560 с.
15. Немченко В. В. Аудит. (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту): [навч. посібник] / Редько О. Ю. – К.: “Центр учбової літератури”, 2012. – 852 с.
16. Пшенична А.Ж. Аудит: [навч. посібник] / Пшенична А.Ж. – К.: «Центр учбової літератури», 2008. – 320 с.
17. Сопко В.В. Організація і методика проведення аудиту : [Навчально-практичний посібник] / В.В.Сопко, Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна – К .: ВД “Професіонал”, 2006. – 624 с.
18. Суйц В. П. Аудит: [практ. пособие для аудиторів]. — М.: Анжи, 1994. — 108 с.
19. Усач Б.Ф. Аудит: [навч. посібник] / Б.Ф. Усач – К.: «Знання-Прес», 2004. – 528 с.

Розділ 3. Аналіз господарської діяльності

Тема 1. Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу

Аналіз господарської діяльності як галузь економічної науки. Системний підхід до вивчення економічних процесів. Роль економічного аналізу в плануванні й управлінні господарством та підвищенні ефективності виробництва. Природа і вимоги до управлінських рішень. Процес прийняття управлінських рішень і економічний аналіз.

Предмет аналізу господарської діяльності. Об'єкти та суб'єкти аналізу господарської діяльності. Розширення кола об'єктів аналізу в умовах ринкової економіки. Основні категорії аналізу господарської діяльності. Ресурси, чинники (фактори), показники, ризики, резерви виробництва, їх класифікація.

Завдання аналізу господарської діяльності. Принципи аналітичних досліджень. Оцінка результатів господарської діяльності, окремих економічних явищ та процесів. Сприяння управлінню та контролю за діяльністю підприємства. Пошук та виявлення резервів виробництва.

Місце аналізу господарської діяльності в системі наук. Його зв'язки з політичною економією, бухгалтерським обліком, аудитом, мікроекономікою, галузевими економіками, маркетингом, організацією виробництва й управління, фінансовими дисциплінами і банківською справою, статистикою.

Основні етапи розвитку економічного аналізу в Україні.

Класифікація видів та напрямів економічного аналізу.

Тема 2. Метод і методичні прийоми економічного аналізу

Визначення методу і методики економічного аналізу. Класифікація методів і прийомів. Сутність аналітичного методу. Аналіз і синтез економічних явищ.

Логічні методи в економічному аналізі.

Порівняння та його застосування в аналізі. Види порівнянь. Вимоги, які пред'являються до забезпечення порівняльності даних. Прийоми нейтралізації цінового фактора, обсягу виробництва, структури і асортименту.

Елімінування як метод розрахунку впливу факторів. Методи елімінування: метод ланцюгових підстановок, методи різниці абсолютних та відносних величин, метод перерахунку даних, метод пайової участі, пропорційний розподіл, інтегральний спосіб.

Балансові зіставлення. Застосування цього методу для перевірки, ув'язки й достовірності звітних даних. Використання балансових розрахунків для визначення величини невідомих показників і факторів. Сальдовий прийом, його можливості в аналізі.

Методи комплексної економічної оцінки.

Статистичні методи, які застосовуються в аналізі. Використання табличного методу в аналізі. Особливості побудови аналітичних таблиць. Прийоми групувань і вибірки. Динамічні ряди. Обчислення середніх і відносних величин. Графічні методи.

Економіко-математичні методи та основи фінансової математики. Лінійне й динамічне програмування, теорія масового обслуговування, сітьові графіки, транспортна задача, прості та складні відсотки. Особливості їх використання в аналізі господарської діяльності, місце та межі застосування. Моделювання. Види моделей. Використання імітаційних моделей в економічному аналізі. Матричні методи.

Соціологічні та інші методи, які застосовуються в економічному аналізі. Анкетний метод дослідження. Інші форми опитування суб'єктів аналізу. Проведення експерименту. Експертні методи в економічному аналізі.

Інформація як важливий ресурс сучасної ринкової економіки. Система інформаційного забезпечення підприємств. Гласність і конфіденційність інформації.

Техніко-економічні показники як база економічного аналізу. Характеристика і класифікація найважливіших видів інформації на підприємстві. Поділ інформації на табличну, графічну і текстову. Інші підходи до класифікаційних даних.

Перевірка достовірності джерел інформації, які використовуються в аналізі. Перевірка за зовнішніми прикметами (за формою) і за змістом. Методи перевірки якості звіту підприємства.

Тема 3. Аналіз виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг)

Значення і завдання аналізу виробництва продукції, робіт і послуг. Загальна схема і послідовність проведення аналізу. Чинники виробництва продукції. Інформаційна база аналізу.

Аналіз обсягу виробництва продукції в натуральному і вартісному вираженні. Аналіз обсягу виробництва продукції в основних і допоміжних цехах. Аналіз виконання оперативного-календарного плану випуску продукції.

Аналіз динаміки обсягу виробництва продукції. Аналіз впливу екстенсивних та інтенсивних чинників на обсяг виробництва, методика їх розрахунку.

Аналіз асортименту продукції, його зміни та оновлення випуску виробів. Аналіз впливу асортиментно-структурних зрушень на показники підприємства.

Аналіз ритмічності виробництва. Аналіз обґрунтованості оперативних виробничих завдань за підрозділами виробництва. Аналіз залишків незавершеного виробництва. Причини можливих порушень виробничого ритму.

Аналіз якості продукції, робіт і послуг. Показники якості: сортність, питома вага продукції, прийнятої з першого пред'явлення тощо. Аналіз життєвого циклу товарів. Аналіз виробу на відповідність технологічним вимогам. Динаміка показників якості. Аналіз виробничого браку підприємства. Аналіз зовнішніх претензій до якості продукції. Потенційні можливості зростання обсягів виробництва продукції.

Оцінка попиту на продукцію і послуги підприємства. Аналіз портфелю замовлень, єдності ринку для обґрунтування плану випуску та реалізації продукції. Система показників і чинників, що визначають рівень попиту на продукцію і послуги. Вивчення функцій кривих попиту, його цінової еластичності для прийняття управлінських рішень.

Аналіз окремих ринків збуту продукції, діючих цін та систем розподілу товарів. Аналіз конкурентноздатності продукції, кон'юнктури ринку і ризику пропозиції нових товарів.

Тема 4. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці

Зміст, завдання та основні напрямки аналізу кадрового потенціалу. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими кадрами в розрізі освітньо-кваліфікаційного, вікового, статевого складу. Аналіз руху робочої сили, в тому числі, аналіз причин плинності кадрів. Аналіз використання коштів на оплату праці.

Аналіз ефективності використання трудових ресурсів на підприємстві. Аналіз умов праці. Оцінка резервів підвищення продуктивності праці.

Тема 5. Аналіз необоротних активів підприємства

Зміст, завдання та основні напрямки аналізу довгострокових активів підприємств. Аналіз складу і структури довгострокових активів. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами. Аналіз руху та технічного стану основних засобів. Аналіз виробничої потужності підприємства.

Аналіз ефективності використання основних засобів (довгострокових активів).

Тема 6. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання

Зміст, завдання та основні напрямки аналізу використання матеріальних ресурсів.

Аналіз забезпеченості виробництва продукції матеріальними ресурсами.
Аналіз загальної та питомої матеріаломісткості.

Аналіз забезпеченості підприємства окремими видами матеріальних ресурсів.
Аналіз транспортно-заготівельних витрат.

Тема 7. Аналіз витрат

Завдання та інформаційне забезпечення аналізу витрат виробництва продукції. Система показників витрат. Загальна схема формування витрат на виробництво продукції.

Аналіз витрат на виробництво продукції за елементами витрат. Порівняльний аналіз структури витрат за заводським кошторисом і фактичним випуском продукції. Аналіз причин виявлених змін.

Аналіз загальних показників собівартості виробленої продукції. Аналіз виробничих витрат на 1 грн. продукції за цінами продажу. Аналіз чинників зміни витрат на 1 грн. продукції. Аналіз собівартості окремих виробів.

Аналіз собівартості товарної продукції за статтями калькуляції. Особливості аналізу собівартості за статтями: матеріали, покупні напівфабрикати і заробітна плата виробничих робітників. Аналіз загальновиробничих витрат в цілому на підприємстві і його підрозділах.

Аналіз витрат, не включених у собівартість продукції підприємства: адміністративних витрат і витрат на збут продукції.

Оперативний аналіз собівартості продукції. Щоденний контроль собівартості продукції шляхом аналізу відхилень від поточних норм. Оперативний аналіз витрат від браку продукції. Виявлення потенційних можливостей зниження собівартості виробленої продукції та підрахунок резервів.

Тема 8. Аналіз фінансового стану підприємства

Роль, завдання та основні напрями аналізу фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. Характеристика бухгалтерського балансу як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану підприємства: зміст, оцінка й аналітичне значення статей балансу. Зовнішній і внутрішній аналіз фінансового стану підприємства. Експрес-аналіз фінансової звітності підприємства.

Оцінка майна підприємства та джерел його утворення. Аналіз змін у складі і структурі оборотних та необоротних активів підприємства. Аналіз зміни величини та структури власного та залученого капіталу. З'ясування причин змін у структурі активів, їх впливу на платоспроможність і фінансову стійкість підприємства. Аналіз ліквідності майна і фінансової стабільності. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності та інших допоміжних фінансових показників.

Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості за обсягами, складом, структурою і термінами виникнення.

Аналіз величини та руху капіталу підприємства. Аналіз кредитоспроможності підприємства. Аналіз рівня самофінансування і валютної самокупності. Аналіз стану залученого капіталу.

Аналіз руху грошових потоків. Оперативний аналіз виконання платіжного календаря.

Аналіз оборотності оборотних активів і причин її змін. Вплив змін їх оборотності на ефективність діяльності підприємства.

Рейтингова оцінка підприємства за показниками прибутковості, ефективності управління, ділової активності, ліквідності і ринкової стабільності. Діагностика можливого банкрутства. Розробка заходів щодо стабілізації фінансового стану підприємства та використання фінансових резервів.

Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Суть, завдання та основні напрями аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Місце прибутку в системі вартісних узагальнюючих показників та стимулюванні економічної ефективності роботи підприємства. Структурно-логічна схема формування прибутку підприємства.

Аналіз фінансових результатів від операційної діяльності підприємства. Аналіз прибутку від реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг). Визначення величини впливу на зміну прибутку від реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг) зміни обсягу, ціни, структури, асортименту та собівартості реалізованої продукції. Пошук та оцінка резервів збільшення прибутку від реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг).

Аналіз фінансових результатів від інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Оцінка фінансових результатів від надзвичайних подій.

Аналіз розподілу прибутків, що залишаються в розпорядженні підприємства. Оцінка доцільності основних напрямків використання прибутку.

Особливості оперативного аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.

Аналіз відносних показників прибутковості підприємства. Система показників рентабельності підприємства. Факторний аналіз рентабельності авансованого та виробничого капіталу. Факторний аналіз рентабельності реалізації продукції. Факторний аналіз рентабельності окремих видів продукції. Підрахунок резервів зростання прибутку та рентабельності.

Рекомендована література

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996 - VI.
2. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 25 „Звіт суб’єкта малого підприємництва”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 р. № 39.
4. Порядок проведення оцінки фінансового стану бенефіціара та визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій. Накази Міністерства фінансів України від 01.04.2003 № 247 та від 26.10.2006 № 1012.

5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.
6. Методичні рекомендації щодо встановлення загрози виникнення, накопичення або непогашення податкового боргу та проведення аналізу фінансового стану підприємства, які звертаються до органів Міндоходів для розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) (Лист Міністерства доходів і зборів України від 05.06.2013 р. № 7017/99-99-11-02-01-17.
7. Гарасим П.М. Організація обліку і звітності : [Навчальний посібник] / П.М. Гарасим, С.В. Приймак, М.П. Гарасим. – Львів : НВФ “Українські технології”, 2012. – 328 с.
8. Економічний аналіз : [Навчальний посібник] / За ред. Чумаченка М.Г. - К.: КНЕУ, 2001.
9. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу : [Навч. посіб.] - 5-те вид., випр. і доп.-К.: Знання, 2006.- 261с.
10. Кононенко О., Маханько О. Аналіз фінансової звітності.- Х.: Фактор, 2008.- 208 с.
11. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання : [Монографія] / Мін. освіти і науки України. – К. : КНЕУ, 2001 р. – 387 с.
12. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу : [навч. посіб.] - К.: Знання, 2008.- 639 с.
13. Мних Є.В. Економічний аналіз : [Підручник] / Вид. 2-ге, перероб. і доп.- Київ : Центр навчальної літератури, 2005.- 472 с.
14. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : [навч. посіб.] - 3-є вид., випр. і доп.- К. : Знання, 2007.- 668 с.
15. Уолси Керан. Ключові фінансові показники. Аналіз та управління розвитком підприємства: пер. з англ. - К.: Наукова думка, 2001.
16. Фінансово-економічний аналіз : [Підручник]. / [Буряк П.Ю., Римар М.В., Бець М.Т. та ін.] – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 528 с.
17. Швиданенко Г.О. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства : [монографія] / Г.О. Швиданенко, О.І. Олексик. – К. : Вид-во КНЕУ, 2002. – 192 с.
18. Шило В.П., Верхоглядова Н.І., Ільїна С.Б., Темченко А.Г., Брадул О.М. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства : [Навчальний посібник.] - К. : Кондор, 2007.- 240 с.